

**TÜRK KÜLTÜRÜNÜN GELİŞME ÇAĞLARI: X-XI. YÜZYILLARDA
MERKEZİ AVRASYA'DAN ÖN ASYA'YA YENİ AÇILIMLAR
20-21 NİSAN 2012, TÜRKİSTAN, KAZAKİSTAN**

M. Akif Erdođru*

Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü ve Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin işbirliğiyle düzenlenen '*Türk Kültürünün Gelişme Çağları: X-XI. Yüzyıllarda Merkezi Avrasya'dan Ön Asya'ya Yeni Açılımlar Sempozyumu*' 20-21 Nisan 2012 tarihleri arasında Kazakistan'ın Türkistan şehrinde gerçekleştirildi. Türkiye, Özbekistan, Macaristan ve Kazakistan'dan katılan akademisyenler tarafından Kazakça, Özbekçe, Türkiye Türkçesi ve Rusça olarak elli beşten fazla tebliğ sunuldu.

Sempozyumun açılış merasimi 20 Nisan Cuma günü Türkistan şehrinde Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin *Medeniyet Ortalığı*'nda yapıldı. Kazak rektör Prof. Dr. Lesbek Taşimov açılışa katılamadılar. Onun yerine Kazakistan tarafından rektör yardımcısı Prof. Dr. Taljan Raimberdiyev temsil etti. Türkiye tarafından düzenleyiciler arasında yer alan Yüksek Kurum Başkanı Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız da ne yazık ki katılamadı. Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Osman Horata, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Dursun Yıldırım ve Türkiye tarafından Prof. Dr. Salih Aynurok katıldılar. İlk tebliği Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak sundu.

Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, bu isim altında dört farklı ülkede Türk Kültürü üzerine uluslararası sempozyum düzenlemeyi planlamıştır. Bunlardan ilki Moğolistan'da ikincisi de Kazakistan'da gerçekleştirilmiştir. Üçüncüsü Macaristan'da yapılacaktır. Sempozyumun fikir babası Prof. Yıldırım'dır. Ancak bilindiği gibi, bu isim rahmetli Prof. Dr. Bahaeddin Ögel'e aittir. Prof. Ögel bu isimle sekiz cilt Türkçe kitap yayınlamıştı. Onuncu yüzyıldan on beşinci yüzyıla kadarki süreçle ilgili olarak Türkler hakkında çeşitli tebliğler sunuldu.

Değerlendirme oturumuna Ahmet Yesevi Üniversitesi adına Kazak tarafından rektör yardımcısı Prof. Dr. Sersembek Turtabayev, Prof. Yıldırım, Prof. Marcel Erdal, Prof. Salih Aynural, Prof. Reşat Genç, Prof. Abdülmalik Nisanbayev, Prof. Süleyman Hayri Bolay, Macaristan'dan Prof. Dr. Mihail Dobrovits katıldılar.

* Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, İzmir, aerdogru@gmail.com

Sempozyumun amacının Türk dilinin zenginliğinin farkına varılması; kardeşlik ve birlik havası içinde, Asya Türk Halkları ile Türkiye Türkleri arasındaki kültürel ilişkilerin artırılması olarak özetlendi.

Orta Asya'da arkeolojik kazıların, alan araştırmalarının, sözlü bilgi derlemenin, kültür ve sanat faaliyetlerinin artırılmasının zorunluluğu; Türkiye ile Orta Asya ülkeleri arasında bir işbirliğinin şart olduğu vurgulandı.

Türkistan şehri, Güney Kazakistan'da, Çimkent'e 160 km. mesafede, Kazak bozkırının ortasında yer alıyor. Ahmet Yesevi'nin türbesi ile tanınıyor. Yesevi Üniversitesi bu şehre hayat sağlıyor. Son on yıldan beri ciddi gelişmeler olduğu gözlemlenebiliyor. Ahmet Yesevi'nin Türbesi restore edilmiş, *kesenenin* bir kenarına sur duvarları yapılmış, *halvethane*, mescit, hamam ve *çilehane* ortaya çıkarılmıştır. Hemen yanına modern bir müze inşa edilmiştir. Bu müzede Karlıklar, Karahanlılar ve diğer hanlıklar dönemlerine ait çeşitli malzemeler teşhir edilmektedir. Bundan başka, şehrin nüfusu 70.000'e ulaşmıştır. Kazakça konuşulan bu şehirde ticaret günden güne artmaktadır. Yeni oteller yapılmış ve konaklama imkanları artmıştır. Çimkent-Türkistan karayolu da modern bir karayoluna dönüştürülmektedir. Modern tarım usulleri ile ziraat yapılmaya başlanmıştır. Ancak; bu gelişmeler epeyce yavaş olmaktadır.

Sonuç olarak, akademisyenler, zor koşullar altında, bu sempozyuma katılmışlar ve Türkiye ile Kazakistan arasındaki akademik işbirliğine yeni bir katkı daha yapmışlardır.

Resimler:

1. Türkistan şehrinde Ahmet Yesevi Külliyesi (2012)
2. Açılış Oturumu

Resim 1

Resim 2